

Ernst 2: Ernst van Lawick **geboren vóór 1420 en overleden in 1456**

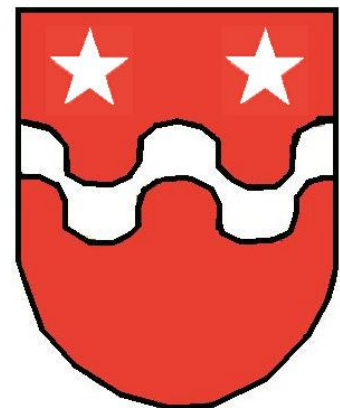
Ernst is de zoon van Arnt van Lawick (†<1422) en Lijsbet van der Huet (* <1389 - †1452). Zijn moeder Lijsbet is na het overlijden van Arnt opnieuw gehuwd, met Jacobs van Oever die Vecht.

Ernst heeft drie kinderen, Jan (†1464), Willem (†1500) en Arend (†1518).

De meeste van deze familierelaties zijn afgeleid uit de registratie van het bezit en de overdracht van leenrechten. Het bezit van grond viel in het begin van de middeleeuwen in theorie geheel toe aan de hoogste gezagsdrager (keizer, koning, bisschop, graaf, hertog) in de streek. De lokale "eigenaren" hadden de grond slechts als leenman in leen van die gezagsdrager, de leenheer. Op zijn beurt kon de leenman weer als leenheer zijn eigen leen uitlenen aan (onder)leenmannen. De tegenprestatie voor het recht een gebied te lenen kon verschillen. In eerste instantie was het in ieder geval de bedoeling dat de leenmannen hun leenheer (militaire) hulp boden bij conflicten. Daarom moest de leenman ook trouw zweren aan zijn leenheer. In latere jaren kwam deze verplichting steeds meer onder druk te staan, al was het maar omdat menig leenman lenen had van verschillende leenheren en zijn loyaliteit bij een conflict dus verdeeld was. Het leenrecht veranderde hiermee ook van een door de leenheer verleende gunst in een overerfbaar en verkoopbaar bezit. Wat niet wegnam dat de leenman nog steeds een (pro forma) eed van trouw aan de leenheer moest afleggen.

Het bezit van die lenen werd netjes bijgehouden in leenregisters. Niet alleen werden de overdrachten van het leenrecht daarin opgenomen, maar ook werd vermeld als tussentijds opnieuw een eed van trouw aan de leenheer werd afgelegd. De leenregisters vormen een schatkamer van genealogische informatie.

Ernsts vader Arnt is in 1416 beleend met de Spykerkamp. In 1423 is Ernsts broer Willem hiermee beleend als erfgenaam van zijn vader Arnt, waarna in hetzelfde jaar hun moeder Lijsbet het leen verkrijgt met haar tweede man als voogd (hulder). In 1452, Lijsbet is dan vermoedelijk overleden, erft Ernst het leen van de Spykerkamp, waarna dit in 1456 overgaat op Ernsts zoon Arend⁵. De Spykerkamp lag bij de Noede bij Wageningen, dus in wat nu het westelijk deel van Wageningen is. Zoon Jan werd in 1455 beleend met de Leeuwentinde. In 1464 werd Jans broer Willem als erfgenaam van Jan hiermee beleend en in 1500 Arend als erfgenaam van zijn

Het wapen van de familie van Lawick

broer Willem. Deze Leeuwentiede verdwijnt daarna uit de lijn met voornaam Ernst⁶. Ook de Leeuwentiede lag in het schependom Wageningen.

Ernst's zoon Arend is ook degene die als eerste is aangeduid als Lawick totter Lawick. Deze naam is te vinden in een dijkcedul, d.i. een boek waarin wordt bijgehouden wat de verplichtingen van eigenaren van landerijen zijn ten aanzien van het onderhoud van een dijk. Dit suggereert dat zoon Arend het landgoed de Lawick bij Wageningen als eerste heeft gesticht⁷. Natuurlijk is het niet zeker dat de Arend uit het dijkcedul dezelfde is als Arend, de zoon van Ernst, maar omdat beiden land in Wageningen hebben, lijkt dit aannemelijk. Het landgoed de Lawick wordt beschreven als 11 morgen groot⁷, wat overeenkomt met ruim 9 hectare. Ter vergelijking: in die tijd was de stad Wageningen binnen de muren minder dan 20 hectare groot.

Over zoon Willem is niet veel met zekerheid bekend. In zijn tijd wordt de naam Willem van Lawick een aantal malen genoemd, onder andere als gerichtsman in de Overbetuwe. Het is echter niet zeker of het steeds dezelfde Willem betreft.

Zoon Arend komt voor in een aantal kwartierstaten die hieronder zijn samengevat, tezamen met de stamboom zoals die door mij wordt aangehouden. Volgens de door mij gehanteerde stamboom was Arend gehuwd met Elisabeth Hack. Via Arend wordt de Ernst-lijn voortgezet.

Ernst v. Lawick (1) <i>Lauwick</i>	?? (1) <i>Arckel</i>	?? (1) <i>Hackfort</i>	?? (1) <i>Freys v. Dolre</i>	Sytse v. Martena (1) <i>Martena</i>	Jel Harinxma (1) <i>Haringsma</i>	Jarich Hottinga (1) <i>Hottinga</i>	Swob Sjaerda (1) <i>Sardema</i>
Arend van Lawick (1) <i>Lauwick</i> (2) <i>Lauwich</i> (3) <i>Arent van Lawick</i>	Elisabeth Hack (1) <i>Hackfort</i> (2) <i>Hack</i> (3) <i>(N) van Erckel</i>		Hessel van Martena (1) <i>Martena</i> (2) <i>Martena</i>		Both Hottinga (1) <i>Hottinga</i> (2) <i>Holtinga</i>		
Ernst van der Lawick (1) <i>Lauwick</i> (2) <i>Lauwich</i> (3) <i>Ernst van Lawick</i>				Jelle Martena (1) <i>Martena</i> (3) <i>Jelle van Martena</i>			
Hessel van Lawick (* ca. 1531- †>1591) X Bartruid van Brienens							
<p>(1): Kwartierstaat van Ernst van Lawick, overleden 16 september 1623, weergegeven op zijn grafsteen. Het gedeelte van zijn moeder, Bartruid van Brienens, is hier niet weergegeven. Uit deze kwartierstaat wordt ook wel eens afgeleid dat Arend gehuwd was met een van Arckel of een Freys van Dolre (hier geplaatst als moeder en schoonmoeder)</p> <p>(2): Kwartierstaat van Jelle Martena en Ernst van Lauwich, vermeld op de grafsteen van Ernst en Jelle.</p> <p>(3): Stamboom opgeschreven door Arent van Lawick, zoon van Hessel van Lawick en Helena van Middachten.</p> <p>Kwartierstaten (1) en (2) zijn o.a. gereproduceerd door Fahne⁸.</p>							